

Sygn. akt II Ca 762/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR del. Aleksandra Szymorek - Wąsek (spr.)
Protokolant	sekr. sądowy Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa (...) we W.

przeciwko J. T.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 18 sierpnia 2016 roku, sygn. akt I C 133/16

oddala apelację i zasądza od powoda (...) we W. na rzecz pozwanego J. T. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR del. Aleksandra Szymorek - Wąsek

Sygn. akt II Ca 762/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 18 sierpnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Radomsku, po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) z siedzibą we W. przeciwko J. T. o zapłatę oddalił powództwo i zasądził od powoda (...) z siedzibą we W. na rzecz pozwanego J. T. kwotę 7.217,00 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

27 września 2007 roku pomiędzy (...) Bankiem (...) w W. a J. T. została zawarta umowa pożyczki gotówkowej rachunek pożyczki nr (...), na mocy której J. T. otrzymał do dyspozycji kwotę 26.000,00 zł. Zgodnie z umową

pożyczki opłata przygotowawcza określona została na kwotę 1.300,00 zł. Kwota pożyczki brutto wynosiła 27.300,00 zł. Oprocentowanie nominalne 22,99% w skali roku. Limit miesięcznych rat do spłaty 60, kwota raty miesięcznej 784,00 zł. Termin spłaty pierwszej raty 16.10.2007 r. Integralną część umowy stanowił regulamin pożyczki gotówkowej. Pożyczkobiorca J. T. złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji w dniu 27.09.2007 r. do kwoty 104.000,00 zł.

W dniu 19 listopada 2009 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wystawił przeciwko J. T. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) w związku z zawartą umową pożyczki gotówkowej z dnia 27.09.2007 r. na następujące kwoty:

- 24.726,62 zł z tytułu niespłaconej pożyczki wraz z odsetkami umownymi ustalonymi w regulaminie dla pożyczki gotówkowej w wysokości 22,99% rocznie od kwoty 24.726,62 zł liczonymi za okres od dnia 12.11.2008 r. do dnia faktycznej zapłaty;
- 2.485,86 zł tytułem odsetek umownych za faktyczne opóźnienie w spłacie rat kredytu liczonych zgodnie z warunkami regulaminu dla pożyczki gotówkowej w wysokości 22,99% w skali roku od udzielonej pożyczki liczonych łącznie za okres od dnia 27.09.2007 r. do dnia 11.11.2008 r. wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% rocznie od kwoty 2.485,86 zł liczonymi dziennie od dnia wystawienia BTE do dnia faktycznej zapłaty;
- 355,00 zł tytułem opłat za czynności windykacyjne związane z opóźnieniem w spłacie pożyczki oraz opłat operacyjnych za obsługę pożyczki naliczonych zgodnie z warunkami określonymi w regulaminie dla pożyczki gotówkowej wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% rocznie od kwoty 355,00 zł liczonymi dziennie od dnia wystawienia BTE do dnia faktycznej zapłaty; w BTE w punkcie II zaznaczono, że roszczenia objęte BTE są wymagalne.

22 grudnia 2009 r. Sąd Rejonowy w Radomsku nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi J. T..

10 lutego 2010 r. wierzyciel Bank (...) S.A. z siedzibą w W. złożył przeciwko dłużnikowi J. T. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, który został przekazany według właściwości Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Radomsku J. R.

31 grudnia 2014 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Radomsku J. R. umorzył postępowanie egzekucyjne na skutek cofnięcia wniosku przez pierwotnego wierzyciela Bank (...) S.A. z siedzibą w W. - na podstawie art. 825 punkt 1 kpc. Tytuł wykonawczy zwrócono wierzycielowi.

Odpis postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego został doręczony wierzycielowi i dłużnikowi 12 stycznia 2015 r. Orzeczenie to nie zostało zaskarżone zażaleniem przez żadną ze stron.

26 listopada 2014 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W., zawarł z powodem (...) z siedzibą we W. umowę sprzedaży wierzytelności, obejmującą między innymi wierzytelność przysługującą przeciwko J. T.. 28 stycznia 2016 r. powód wezwał pozwanego do dobrowolnej spłaty zadłużenia w kwocie 59.270,41 zł (saldo na dzień 28.01.2016 r.).

Powód do pozwu załączył wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej z dnia 8 lutego 2016 r. Nr (...), z którego wynika, że przysługuje mu względem pozwanego wierzytelność w kwocie 59.318,52 zł, na którą składają się: należność główna w kwocie 22.805,71 zł i odsetki w kwocie 36.512,81 zł.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje: powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, pozwany bowiem uchylił się od zaspokojenia roszczenia, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia (art. 117 § 2 k.c.), który to zarzut jest skuteczny, także wobec nabywcy wierzytelności (art. 513 § 1 k.c.).

Na wstępie wskazać należy, że ustalając w niniejszej sprawie stan faktyczny, Sąd oparł się na wskazanych przez stronę powodową dokumentach, ponieważ brak było jakichkolwiek podstaw, by odmówić im przymiotu wiarygodności i autentyczności, szczególnie że nie były kwestionowane przez pozwanego. W niniejszej sprawie nie była sporna należność dochodzona pozwem, tak w zakresie wierzytelności głównej, jak i odsetek (por. k. 44). Do oceny Sądu

pozostał zatem podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia, z którym nie zgodziła się strona powodowa.

Pozwany J. T. nie wywiązał się z nałożonego na niego obowiązku, bowiem nie spłacił w całości zaciągniętej pożyczki gotówkowej, która na dzień wniesienia pozwu wraz z odsetkami wyniosła 59.318,52 zł (bezsporne).

Zgodnie z art. 117 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata (art. 118 k.c.).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż przedmiotowa umowa kredytu została zawarta w ramach prowadzonej przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. działalności gospodarczej, a zatem podlega trzyletniemu okresowi przedawnienia.

Prawną podstawą udzielenia pozwanemu pożyczki gotówkowej była samodzielna umowa, której ważności nie kwestionował pozwany.

Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.). Niekwestionowane w niniejszej sprawie było to, że roszczenie poprzednika prawnego powoda było wymagalne na pewno, na dzień wystawienia Bankowego Tytułu Egzekucyjnego t.j. 19 listopada 2009 r. Takie zresztą oświadczenia zawiera BTE w punkcie II. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 19 listopada 2009 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, który Sąd Rejonowy w Radomsku w dniu 22 grudnia 2009 roku opatrzył klauzulą wykonalności (por. k. 35 i 35v akt). Na podstawie ww. tytułu wykonawczego Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 10 lutego 2010 roku wszczął przeciwko dłużnikowi (pozwanemu) J. T. postępowanie egzekucyjne (por. k. 2 akt egz. II (...)). Zgodnie z art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

Sąd Rejonowy w pełni podziela zarzuty pełnomocnika powoda, iż termin przedawnienia roszczeń dochodzonych przeciwko pozwanemu, co najmniej dwukrotnie uległ przerwaniu. Pierwszy raz wnioskiem poprzednika prawnego wierzyciela o nadaniu BTE nr (...) klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikowi J. T., którą Sąd Rejonowy w Radomsku nadał postanowieniem z 22 grudnia 2009 roku (sygn. akt I Co 2462/09) i powtórnie - po wszczęciu przeciwko dłużnikowi (pozwanemu) 10 lutego 2010 roku egzekucji komorniczej na podstawie ww. tytułu (akt egz. (...)).

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 124 § 2 k.c. w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone. Analiza akt egzekucyjnych (...) (sprawa egzekucyjna zarejestrowana po przekazaniu sprawy według właściwości) jednoznacznie wskazuje, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w J. R. postępowanie egzekucyjne umorzył na skutek cofnięcia wniosku przez pierwotnego wierzyciela Bank (...) S.A. z siedzibą w W. - na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. Tytuł wykonawczy zwrócono wierzycielowi. Odpis postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego został doręczony wierzycielowi i dłużnikowi 12 stycznia 2015 r. Orzeczenie to nie zostało zaskarżone (por. k. 144 - 147 (...)). W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 roku, III CZP 103/14, (LEX nr 1643191) przyjęto, iż umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela - banku, prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności - niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowanego złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. Sąd Rejonowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego, który argumentując przyjął, iż wniosek wierzyciela o umorzenie egzekucji, na podstawie art. 13 § 2 kpc, powoduje sankcje przewidziane w art. 203 § 2 zdanie 1 kpc. Oznacza to, iż zrównany jest z cofnięciem pozwu, a zatem nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa (w tym przypadku: złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji). Przewidziane w art. 203 § 2 kpc zastrzeżenie ma na celu przede wszystkim zapobieżenie możliwości manipulowania przez powoda terminami przedawnienia roszczenia. Brak tego przepisu doprowadziłby do tego, że powód mógłby wielokrotnie składać pozew i cofać go ze skutkiem przewidzianym w art. 123 § 1 pkt 1 kc w postaci przerwania biegu przedawnienia roszczenia. Racja przyjęcia takiego rozwiązania i dążność do

przeciwstawienia się możliwym nadużyciom jest tym bardziej uzasadniona na gruncie postępowania egzekucyjnego, w którym chodzi o zastosowanie wobec dłużnika środków przymusu. Prowadzi to do wniosku, że w postępowaniu egzekucyjnym ma, na podstawie art. 13 § 2 kpc, odpowiednie zastosowanie art. 203 § 2 zdanie 1 kpc, co oznacza, że umorzenie tego postępowania niweczy przerwę przedawnienia spowodowaną jego wszczęciem.

W ocenie Sądu Rejonowego, wniesienie przeciwko pozwanemu pozwu do Sądu Rejonowego 9 lutego 2016 roku (data nadania w placówce pocztowej), nastąpiło już po upływie terminu przedawnienia, którego bieg należy liczyć od 22 grudnia 2010 r. kiedy Sąd Rejonowy w Radomsku nadał BTE klauzuli wykonalności.

Reasumując, przy niekwestionowanej zatem wysokości zadłużenia pozwanego, powództwo należało oddalić z uwagi na przedawnienie roszczenia również w zakresie odsetek. W orzecnictwie utrwalone jest stanowisko, że roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego (por. orzeczenie SN z dnia 26.01.2005 r., Ii CZP 42/04, OSNC 2005/9/149; orz. SA w Katowicach z dnia 17.02.2003 r., I ACa 846/02, LEX nr 83739).

W ocenie Sądu Rejonowego podniesienie zarzutu przedawnienia nie było w realiach niniejszej sprawy sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Instytucja przedawnienia służy również ochronie dłużnika, by „nie pozostawał on w długotrwałej niepewności” (wyrok SA w Łodzi z dnia 23 kwietnia 2014 r., LEX nr 1458942).

Niezależnie od przedstawionych wyżej argumentów, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 r. stanął na stanowisku, że „nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.)”.

Sąd Rejonowy podziela pogląd Sądu Najwyższego, który w niniejszej sprawie niesie ze sobą ten skutek, że roszczenie objęte pozwem uległo przedawnieniu w całości bez względu na czynności, jakie podejmował poprzednik prawny powoda.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy oddalił powództwo, o czym orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku. O kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty złożyły się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7.200,00 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy w konsekwencji oddalił pozew, ponieważ uznał, że roszczenie nim objęte uległo przedawnieniu - o czym orzekł, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Na zasądzone koszty złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na kwotę 7.200,00 zł stosownie do § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity - Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) oraz wydatek na opłatę skarbową od pełnomocnictwa -17,00 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód (...) z siedzibą we W. zaskarżając go w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 203 § 2 kpc w związku z art. 825 pkt 1 kpc i art. 13 § 2 kpc przez jego niewłaściwe zastosowanie w okolicznościach sprawy wyrażające się w uznaniu, że wniosek wierzyciela pierwotnego o umorzenie postępowania egzekucyjnego niweczy skutek złożonego wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w postaci przerwania i zawieszenia biegu terminu przedawnienia do czasu jego zakończenia

2. przez to błąd w ustaleniach faktycznych polegający na wadliwym przyjęciu, że bieg terminu przedawnienia roszczenia powoda upłynął przed wytoczeniem przez niego powództwa.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 59.318,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia

wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Na rozprawie 1 grudnia 2016 roku pełnomocnik pozwanego wniosł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja na uwzględnienie nie zasługuje. Wbrew wywodom apelacyjnym, Sąd pierwszej instancji prawidłowo zgromadził materiał dowodowy, dokonał trafnych ustaleń faktycznych i prawnych i w konsekwencji wydał prawidłowe rozstrzygnięcie. Podkreślić należy, iż stan faktyczny sprawy nie budzi żadnych wątpliwości i nie jest kwestionowany przez żadną ze stron. Kwestionowany pozostaje zarzut przedawnienia, podnoszony skutecznie przez pozwanego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oczywistym pozostaje, że roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Skutkiem przedawnienia jest możliwość uchylenia się przez zobowiązanego od zaspokojenia uprawnionego – art. 117 kc. Z przepisów prawa wynikają terminy przedawnienia, przy czym art. 120 § 1 kc stanowi, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Oczywiście stosownie do treści art. 123 kc, w określonych sytuacjach, bieg przedawnienia przerywa się i biegnie po każdym przerwaniu na nowo – art. 123 i 124 kc. Instytucja przedawnienia co do zasady chroni zobowiązanego przed bezczynnością uprawnionego, uniemożliwiając temu ostaniem możliwość egzekwowania zobowiązań w nieskończoność. W sprawie niniejszej bezsporną okolicznością pozostaje, iż pozwany był dłużnikiem banku, który zbył swoją wierzytelność w drodze cesji powodowi. Słusznie w świetle powyższego podnosi skarżący w apelacji, iż stosownie do treści art. 509 kc, w wyniku przelewu wierzytelności, sytuacja prawna dłużnika jest utrzymana na takich samych warunkach, jak wobec wierzyciela pierwotnego. Zatem w konsekwencji dłużnikowi przysługuje wobec nabywcy wierzytelności na skutek jej cesji taki sam zarzut przedawnienia, na takich samych warunkach, jaki przysługiwałby mu wobec banku. Skoro zatem wierzyciel pierwotny - Bank cofnął wniosek o egzekucję i skoro postępowanie egzekucyjne zostało umorzone, pozwany ma prawo podnosić skutecznie zarzut przedawnienia wobec powoda, bowiem taki sam zarzut mógłby skutecznie podnosić wobec banku. Nie budzi bowiem wątpliwości, iż w uchwale Sądu Najwyższego z 19 lutego 2015 roku III CZP 103/14, na co wskazuje Sąd I Instancji przyjęto, iż umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela – banku, prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowanego złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. Skoro zatem umorzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie niniejszej na wniosek banku niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowanego złożeniem przez bank wniosku o wszczęcie egzekucji i skoro taki zarzut skutecznie może podnieść pozwany wobec banku, to tak samo zarzut ten jest skuteczny wobec powoda, który nabył wierzytelność wobec banku, a co wynika z treści art. 509 kc i cytowanej uchwały Sądu Najwyższego. Zdaniem Sądu II Instancji w świetle powyższego argumenty podnoszone przez skarżącego w apelacji nie zasługują na uwzględnienie, bowiem nie znajdują oparcia ani w przepisach prawa, ani w utrwalonej linii orzecznictwa. Podkreślenia wymaga fakt, iż powód sam przyznaje, iż skutki cofnięcia wniosku o egzekucję, a w konsekwencji umorzenie postępowania egzekucyjnego nie wywołuje skutków prawnych związanych z jego wniesieniem, a więc także w zakresie przerwania biegu przedawnienia. Mimo to dowodzi, iż w jego przypadku nie można uznać za skuteczny podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia, jak się wydaje tylko i wyłącznie dlatego, iż powód w drodze cesji od banku nabył wierzytelność o znacznej kwocie. Przy czym w żaden sposób nie odnosi się do utrwalonej w tym względzie linii orzeczniczej oraz do stanowiska zawartego w uchwale Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2016 roku, z której to uchwały jednoznacznie wynika, iż nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 kc)”, a które to stanowisko podzielają zarówno Sąd Rejonowy, jak i Sąd II Instancji.

Dlatego też stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie w sprawie, prawidłowo poczynił ustalenia faktyczne, dokonał wyczerpującej analizy stanu prawnego i wydał prawidłowy wyrok. Apelacja powoda stanowi jedynie polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I Instancji i jako oczywiście bezzasadna, na podstawie art. 385 kpc, podlega oddaleniu.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą, orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 kpc w związku z § 10 ust 1 punkt 1 i § 2 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (D. U poz. 1800 z póź. zm.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów, należało orzec, jak w sentencji wyroku.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR del. Aleksandra Szymorek - Wąsek